

Yttrande över promemorian Examenspremier till vissa lärare

Lärarnas Riksförbund har givits möjlighet att yttra sig över rubicerat förslag. Inledningvis vill förbundet betona att det mest avgörande för läraryrkets attraktionkraft är konkurrenskraftiga löne- och arbetsvilkor.

Förbundets ställningstaganden

Lärarnas Riksförbund tillstyrker förslaget men anser att det bör vara en tjänstgöringsskyldighet kopplad till examenspremien.

Förbundet anser att ämnet naturkunskap bör inkluderas bland de ämnen som genererar en examenspremie.

Lärarnas Riksförbund vill också betona att det finns fler inriktningar än dem som föreslås här med färre sökande än önskvärt. Om vi ska få tillräckligt med lärare i språk med mera framöver bör regeringen överväga liknande satsningar på fler lärargrupper.

Förbundet föreslår att man utreder möjligheterna att kombinera lärarstudier med ett naturvetenskapligt basår för att göra det möjligt för fler studenter att läsa inriktningen mot dessa ämnen.

Lärarnas Riksförbund föreslår att man utreder möjligheterna för lärare som studerat speciapedagogik utanför speciallärarprogrammet att valideras och vid behov komplettera sina studier för en speciallärarexamen.

Bakgrund till förbundets ställningstagande

Förbundet anser det inte rimligt att en person som aldrig tar anställning som lärare efter sin examen ändå ska kunna erhålla en examenspremie. Hur detta ska genomföras behöver utredas ytterligare. Det bör också krävas att läraren fått ut sin legitimation innan premien utbetalas.

Redan idag och även i prognoser för framtiden ser vi brist på lärare i fler ämnen än matematik och naturvetenskap. Antalet sökande till lärarutbildningarna i moderna språk är till exempel betydligt lägre än till dem i matematik. Då möjligheten att föra statistik över lärarbehörigheten fördelad på ämne har varit så gott som obefintlig



före införandet av legitimation och skärpta behörighetsregler menar förbundet att det behövs en djupare analys av var lärarbristen är som störst och riskerar att vara stor framöver när man genomför en satsning på examenspremier.

Examenspremie för lärare i matematik och naturvetenskap

Lärarnas Riksförbund anser att lön och övriga arbetsvillkor för lärare borde vara sådana att yrket i sig är ett attraktivt förstahandsalternativ för den som står inför sitt yrkesval. Samtidigt finns just när det gäller de ämnen som förslaget omfattar, matematik och naturvetenskap, en stor konkurrens med andra yrkesutbildningar om de behöriga studenterna.

Förbundet räknar inte med att den som tänkt sig en annan yrkesbana väljer läraryrket på grund av en examenspremie, men det kan locka dem som redan valt läraryrket att välja något av dessa bristämnen istället för dem där vi redan idag har ett stort antal sökande. För att de intresserade studenterna ska kunna komma ifråga för utbildningen kan det dock finnas behov av att läsa ett naturvetenskapligt basår före eller inom lärarutbildningen.

Det bör även utredas hur redan befintliga lärare som vidareutbildar sig inom bristämnen ska kunna komma i fråga för en bonus/examenspremie.

Examenspremie för speciallärare

Arbetsgivarna efterfrågar speciallärare, lärare vill vidareutbilda sig till speciallärare och antalet platser på speciallärarutbildningen ska nu utökas, men på lärosätena har man problem att få antagna studenter att registrera sig på de platser som finns. Detta bottnar i att villkoren för att utbilda sig till speciallärare inte är attraktiva.

Arbetsgivarna satsar inte på detta, utan lärarna får i stor utsträckning själva bekosta sin utbildning, genom att gå ner i arbetstid eller genom att ta på sig en orimligt stor arbetsbörda när de kombinerar arbete och studier. En examenspremie om 50 000 kronor kan vara ett lockbete för fler att söka till utbildningen, men det får inte innebära att villkoren från arbetsgivaren tillåts vara fortsatt lika dåliga eller bli ännu sämre.

Det finns också ett stort antal lärare som valt att läsa kurser i specialpedagogik utanför det reguljära speciallärarprogrammet. Vissa gjorde detta under den tid på programmet inte alls fanns, men behovet av lärare med denna kompetens lika fullt var stort ute på skolorna. Dessa lärare har idag problem med att få sin kompetens värderad inom lärarlegitimationssystemet. Här krävs insatser för att inte insatta resurser, i form av statliga utbildningsplatser och personliga instatser i tid och pengar ska gå förlorade. Vissa av dessa lärare har så omfattande studier bakom sig att de bör kunna ges behörighet som speciallärare utan särskild prövning, andra har läst



LÄRARNAS
RIKSFÖRBUND

3(3)

Dnr
141/14

kurser och arbetat som speciallärare och bör kunna få sin kompetens validerad inom det särskilda uppdrag om validering av lärare med erfarenhet som samordnas av Stockholms universitet.

LÄRARNAS RIKSFÖRBUND

Bo Jansson
Förbundsordförande

Anna Jändel-Holst
Utredare